

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 253/2020-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti Creditor GAMA, s. r. o., Štúrova 13, Bratislava, IČO 35 897 279, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Alexander Kadela, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 43/2019 z 11. decembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti Creditor GAMA, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti Creditor GAMA, s. r. o., Štúrova 13, Bratislava, IČO 35 897 279 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a tiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 43/2019 z 11. decembra 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (žalobkyňa) sa svojou žalobou na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) domáhala proti spoločnosti MOL HUNGARIAN OIL AND GAS PUBLIC LIMITED COMPANY, Október huszonharmadika utca 18, Budapešť, Maďarsko (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 12 611 862 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorá mala vzniknúť tým, že žalovaná ako akcionárka spoločnosti SLOVNAFT, a. s., disponujúca kvalifikovaným podielom na hlasovacích právach spojených s akciami tejto spoločnosti pri uskutočnení povinnej ponuky na kúpu akcií tejto akciovej spoločnosti jej ostatným akcionárom (právnym predchodcom sťažovateľky, pozn.) porušila svoju právnu povinnosť v zmysle § 118 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení účinnom do 31. decembra 2003 (ďalej len „zákon o cenných papieroch“), keď ponúkanú „*priemernú cenu akcií dosiahnutú na burze*“ cenných papierov určila iba na základe anonymných obchodov v sume 1 379 Sk za 1 akciu, a nie na základe všetkých burzových obchodov v sume 1 562 Sk za 1 akciu. V právnej veci žaloby sa na okresnom súde konanie viedlo pod sp. zn. 1 CbBu 1/2006.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 1 CbBu 1/2006 z 19. mája 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 246 334,71 €.

4. Sťažovateľka však proti rozsudku okresného súdu podala riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, na základe ktorého bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Cob 250/2015 zo 14. decembra 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdený.

5. Následne sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu riadne a včas dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, ktorým sa dovoľavala naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) v spojení s § 432 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), že rozsudok krajského súdu závisel od vyriešenia sťažovateľkou uvedených (dvoch) právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi najvyššieho (dovolacieho) súdu ešte neboli vyriešené a ktoré boli krajským súdom právne posúdené nesprávne. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke, resp. jej právnomu zástupcovi doručené 17. januára 2020 a podľa zistenia ústavného súdu toho istého dňa nadobudlo aj právoplatnosť.

6. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla:

«... 25. V našom prípade najvyšší súd zaujal názor, že ak už jedno dovolacie rozhodnutie meritorne posúdilo určitú právnu otázku, túto otázku je potrebné považovať za „vyriešenú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu“ v zmysle písmena b/. Na základe toho považoval za neprípustné dovolanie podľa písmena b/. A keďže odvolací súd rozhodol v súlade s daným dovolacím rozhodnutím (čiže v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou), nie je prípustné dovolanie ani podľa písmena a/.

26. V najmenej šiestich iných prípadoch však najvyšší súd (a to aj vrátane konajúceho senátu) vyslovil, že jedno dovolacie rozhodnutie ešte nie je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

27. *Napríklad vo veci Bencont Investments v OTP Banka Slovensko najvyšší súd vyslovil tento názor: „Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, na ktoré poukazoval žalovaný, predstavuje jediné rozhodnutie, ktoré nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, a ktoré nebolo prijaté obchodnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu ako judikát, ktorý by bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.“*

28. *Totožný názor (že jedno dovolacie rozhodnutie nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu) vyslovil najvyšší súd prinajmenšom v týchto rozhodnutiach:*

- *1 Obdo 3/2018 zo 14.2. 2018*
- *1 Obdo 59/2017 z 21. 2.2018*
- *1 Obdo 2/2018 z 6.3. 2018*
- *2 Obdo 62/2018 z 20.2.2019 (citované vyššie)*
- *3 Obdo 64/2017 z 11.10. 2017*
- *4 Obdo 48/2017 z 31.1. 2017.*

Možno vidieť, že medzi danými rozhodnutiami figuruje aj tretí obchodný senát, ktorý rozhodoval v našej veci odlišným spôsobom.

29. *Najvyšší súd teda (v situácii, že existuje jedno dovolacie rozhodnutie) používa dve odlišné a vzájomne si odporujúce výkladové línie — pričom niekedy dáva prednosť jednej a inokedy zas druhej. To spôsobuje nepredvídateľnosť jeho rozhodovania pri posudzovaní prípustnosti dovolania.*

30. *Prvá výkladová línia je tá, že jedno dovolacie rozhodnutie ešte nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z toho, že odvolací súd rozhodol v rozpore s jedným dovolacím rozhodnutím (písmeno a/), najvyšší súd môže dovolanie odmietnuť pre neprípustnosť podľa písmena a/ s odôvodnením, že jedno rozhodnutie ešte nezakladá ustálenú rozhodovaciu prax. Prípadne môže odmietnuť dovolanie pre nedodržanie náležitostí dovolania z dôvodu, že dovolateľ neoznačil ustálenú rozhodovaciu prax.*

31. *Druhá výkladová línia je tá, že už jedno dovolacie rozhodnutie predstavuje vyriešenie (ustálenie) právnej otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Ak teda dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z písmena b/ (s odôvodnením, že právna otázka*

ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu), najvyšší súd jeho dovolanie môže odmietnuť s argumentáciou, že už jedno dovolacie rozhodnutie predstavuje vyriešenie otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

32. Najvyšší súd tak disponuje dvoma odlišnými výkladovými líniami, pričom tým, ktorú si v konkrétnom prípade vyberie, môže ovplyvniť, či dovolanie bude alebo nebude meritórne prejednané. Takýto „flexibilný“ prístup mu teda fakticky umožňuje rozhodnúť sa, či určité dovolanie meritórne prejedná alebo nie - a to bez ohľadu na to, či sa dovolateľ dovoláva písmena a/ alebo b/...

Dôvody ústnej neakceptovateľnosti takéhoto postupu sú dva:

41. Po prvé, takýto „flexibilný“ prístup vykazuje znaky svojvôle a porušuje princíp právneho štátu (predovšetkým princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva). V konečnom dôsledku najvyšší súd výberom jednej alebo druhej výkladovej alternatívy môže ovplyvniť, či dovolanie bude alebo nebude meritórne prejednané.

42. Po druhé, takýto prístup predstavuje aj ústavne neakceptovateľné porušenie postupu ustanoveného v § 48 CSP. Tento postup existuje práve preto, aby sa zabránilo nejednotnému, svojvoľnému a nepredvídateľnému rozhodovaniu najvyššieho súdu. Ak sa teda senát najvyššieho súdu chce odkloniť od záveru, ktorý už skôr vyslovil iný senát, musí postúpiť vec na rozhodnutie veľkému senátu...

104... z výrazu „v rozhodovacej praxi“ podľa nás vyplýva, že jedno dovolacie rozhodnutie nestačí na vyriešenie (ustálenie) právnej otázky v zmysle písmena b/. Výraz *prax* vyžaduje, aby šlo o bežný, štandardný spôsob rozhodovania najvyššieho súdu.

105... pri zaujatí výkladu by najvyšší súd mal zohľadniť, že slovenské právo (na rozdiel od práva v okolitých štátoch) nepripúšťa dovolanie za účelom prekonania ustálenej rozhodovacej praxe čo jednoznačne potvrdzuje aj nedávne rozhodnutie veľkého senátu vo veci SAT. Tým viac je na mieste opatrný a konzervatívny prístup. Ak by najvyšší súd vyhlásil za správnu interpretáciu, že už jediné rozhodnutie jedného senátu zakladá „ustálenú“ rozhodovaciu prax, potom by už jediné chybné rozhodnutie jedného senátu mohlo zviazať ruky všetkým ostatným senátom — tie by následne nemohli z vlastnej iniciatívy dospieť k záveru inému, keďže dovolanie za účelom prekonania ustálenej rozhodovacej praxe nie je prípustné. Pritom v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu sa často môžeme stretnúť, že k jednej otázke existujú dva názory. To jednoznačne preukazuje,

že dovolacie senáty sa v praxi nedržia toho, že už jediné rozhodnutie iného senátu by malo založiť ustálenú rozhodovaciu prax...

107... aj keby jedno dovolacie rozhodnutie malo zakladať vyriešenie (ustálenie) právnej otázky, aj v tomto prípade by mohlo ísť o riadne a úplné vyriešenie otázky len vo vzťahu k argumentom, ktoré dané rozhodnutie zohľadňovalo a posudzovalo. Ak dovolateľ uplatní v dovolaní nové zásadné argumenty (napr. poukáže na zásadné skutočnosti, ktoré majú vplyv na tvorbu právneho názoru a ktoré v predchádzajúcom rozhodnutí neboli vôbec zohľadnené), potom skoršie rozhodnutie nemôže predstavovať riadne vyriešenie právnej otázky. Prinajlepšom je takéto vyriešenie právnej otázky neúplné, pretože sa nezohľadňujú všetky zásadné argumenty. Odmietnutie dovolania s poukazom na takéto rozhodnutie potom materiálne neposkytuje účinnú odpoveď na argumenty dovolateľa...

109. Každopádne... Pre rozhodnutie o našej sťažnosti je zásadná len tá skutočnosť, že:

- Najvyšší súd uplatňuje dve diametrálne odlišné a vzájomne si odporujúce interpretácie § 421 — pričom raz uplatňuje jednu a inokedy druhú.
- Najvyšší súd v našej veci sa preukázateľne odchyľil od právnych názorov, ktoré vyslovil skôr — takže mal predložiť vec veľkému senátu (§ 48 CSP)...»

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo 43/2019 z 11. decembra 2019 porušené boli.

II. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo 43/2019 z 11. decembra 2019 a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľ má právo na náhradu trov konania vo výške [bude vyčíslené dodatočne osobitným podaním].“

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy a tiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru uznesením najvyššieho súdu.

14. Kľúčová námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení, že pokiaľ najvyšší súd s poukazom na jediný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) nepublikovaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 78/2008 z 24. februára 2010 v inej právnej veci vo vzťahu k právnej otázke spôsobu určenia „priemernej ceny akcií dosiahnutej na burze“ cenných papierov pri povinnej ponuke v zmysle § 118 ods. 3 zákona o cenných papieroch, t. j. z dôvodu, že táto právna otázka už bola v rozhodovacej praxi najvyššieho (dovolacieho) súdu vyriešená, dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, uznesenie najvyššieho vykazuje znaky zjavnej svojvôle.

15. Podľa právneho názoru sťažovateľky totiž iba jedno v zbierke nepublikované rozhodnutie najvyššieho (dovolacieho) súdu samo osebe nie je spôsobilé založiť ustálenú rozhodovacu prax.

16. Sťažovateľka na podporu tohto svojho názoru v ústavnej sťažnosti označila aj v zbierke nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu v iných právnych veciach, t. j. uznesenie sp. zn. 1 Obdo 3/2018 zo 14. februára 2018, uznesenie sp. zn. 1 Obdo 59/2017 z 21. februára 2018, uznesenie sp. zn. 1 Obdo 2/2018 zo 6. marca 2018, uznesenie sp. zn. 2 Obdo 62/2018 (správne sp. zn. 2 Obdo 62/2017, pozn.) z 20. februára 2019, uznesenie sp. zn. 3 Obdo 64/2017 (správne sp. zn. 3 Obdo 46/2017, pozn.) z 11. októbra 2017 a uznesenie sp. zn. 4 Obdo 48/2017 z 31. januára 2017 (ďalej len „označené rozhodnutia najvyššieho súdu v iných veciach“), v ktorých najvyšší súd vrátane senátu „3 Obdo“ rozhodujúceho aj v preskúmvanej veci, práve naopak, vyslovil, že jediné v zbierke nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax.

17. Napokon sťažovateľka najvyššiemu súdu vytýka nepostúpenie (nepredloženie) veci na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu v zmysle § 48 ods. 1 CSP na účely zjednotenia právneho názoru, čo sa týka posúdenia založenia/nezaloženia ustálenej rozhodovacej praxe aj len jediným v zbierke nepublikovaným rozhodnutím najvyššieho súdu, a dôsledkom toho porušenie princípu právnej istoty a požiadavky predvídateľnosti práva.

18. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

19. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené

účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

20. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

21. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

22. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, *mutatis mutandis* I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

23. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

24. Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol:

«... 10... dovolací súd... v rozhodovanej veci... dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. nie je daná.

10.1. Predmetná právna otázka už bola predmetom meritórneho dovolacieho prieskumu, a to v rozsudku z 24. februára 2010, sp. zn. 1ObdoV/78/2008 (t. j. v rozhodnutí, na ktoré poukázal v napadnutom rozsudku krajský súd - pozn. dovolacieho súdu), v ktorom dovolací súd poukázal na záver vyslovený v rozsudku najvyššieho súdu z 23. júla 2008, sp. zn. 5 Obo/98/2007 (na ktorý odkázal vo svojom rozsudku okresný súd - pozn. dovolacieho súdu), v zmysle ktorého „... účelom ustanovenia § 118 ods. 3 zákona o cenných papieroch bolo zabezpečiť možnosť predaja za cenu stanovenú objektívne a nie s prihliadnutím k osobitným výhodám, ktoré nadobudnutie väčšieho množstva akcií nadobúdateľovi prináša. Potom jediným objektívnym kritériom pre stanovenie ceny pri povinnej ponuke sa javia práve ceny z anonymných obchodov, ktoré by mali byť pri riadnom fungovaní verejného trhu stanovené na základe anonymných ponúk a dopytu na kúpu a predaj akcií na verejných trhoch.“ V nadväznosti na uvedené dovolací súd vo svojom rozsudku skonštatoval, že „na základe gramatického a logického výkladu ustanovenia § 183 ods. 3 (správne má byť § 118 ods. 3 - pozn. dovolacieho súdu) zákona o cenných papieroch dospel k záveru, že obchodom uskutočneným na verejnom trhu môže byť iba taký obchod, ktorý by bol uzavretý na základe anonymnej ponuky a dopytu. Odvolací súd preto správne konštatoval, že kurzotvornými obchodmi sú iba obchody anonymné, a preto žalovaný pri uskutočnení povinnej ponuky neporušil žiadne ustanovenie zákona o cenných papieroch, a teda neboli splnené zákonné predpoklady pre vznik nároku uplatneného žalobcom titulom náhrady škody.“

10.2. Zároveň dovolací súd dopĺňa, že odvolací súd a aj súd prvej inštancie v spore rozhodli pri vyriešení právnej otázky, ktorá bola pre ich rozhodnutia určujúca v súlade so záverom vysloveným už v skoršom rozhodnutí dovolacieho súdu (viď citovaný rozsudok

1 ObdoV/78/2008), a preto neprichádza do úvahy ani prípustnosť dovolania žalobcu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

11. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca nesúhlasí správnymi závermi vyslovenými v rozsudku dovolacieho súdu sp. zn. 1 ObdoV/78/2008 (a v rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho sp. zn. 5 Obo/98/2007) - z ktorých vychádzali v predmetnom spore súdy nižšej inštancie. Táto nespokojnosť žalobcu so skoršími rozhodnutiami najvyššieho súdu o ním nastolenej právnej otázke nemôže byť spôsobilá spochybníť záver dovolacieho súdu o neprípustnosti dovolania v predmetnom spore (k tomu vid' bod 9. vyššie).

11.1. Rovnako tak nemožno priznať úspech argumentácii dovolateľa, že pokiaľ o určitej právnej otázke existuje len jedno rozhodnutie dovolacieho súdu, majú byť stále splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.. V tejto súvislosti platí, že ak už určitú právnu otázku vo svojej rozhodovacej praxi dovolací súd meritórne posúdil, tak túto otázku treba považovať za dovolacím súdom vyriešenú, a to aj vtedy, ako danej otázke existuje len jediné rozhodnutie dovolacieho súdu. Opačný prístup, t. j. prístup prezentovaný žalobcom v dovolaní treba odmietnuť, keďže jeho jediným dôsledkom je ničím neodôvodnené spochybňovanie rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, ktoré nemá žiadne opodstatnenie.

11.2. Ak by malo byť kvantifikované, kedy je možné hovoriť o vyriešení určitej právnej otázky dovolacím súdom, zákonodarca by to zrejme v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. upravil. Naopak, keď to výslovne „počtom rozhodnutí“ neupravil, je potrebné považovať za vyriešenie právnej otázky dovolacím súdom aj jediné jeho rozhodnutie. Pre priblíženie predmetného záveru dovolací súd uvádza, že v predmetnej veci žalobca za vyriešenie ním nastolenej právnej otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nepovažuje jedno rozhodnutie dovolacieho súdu, z čoho vyplýva, že aby sa mala otázka byť považovaná za vyriešenú, musia byť aspoň dve zhodné rozhodnutia dovolacieho súdu.

11.3. Ak by danú argumentáciu dovolací súd akceptoval, je nepochybné, že v inej veci by iný dovolateľ (resp. právny zástupca spisujúci dovolanie) uviedol, že ani existencia dvoch rozhodnutí dovolacieho súdu neznamena, že je určitá právna otázka vyriešená, resp. že by danú situáciu bolo možné považovať za rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, a súčasne by uviedol, že musia byť najmenej tri rozhodnutia dovolacieho súdu, aby bolo

možné konštatovať, že už je určitá právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená.

12. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 15. októbra 2019, sp. zn. I. ÚS 418/2019, ktorým ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť proti uzneseniu vo veci rozhodujúceho senátu dovolacieho súdu z 30. mája 2019, sp. zn. 3Obdo/77/2018 ako zjavne neopodstatnenú, keď skonštatoval, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu „prima facie“ nemožno považovať za neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľov...

12.1. V uvedenej veci najvyšší súd odmietol dovolanie - prípustnosť ktorého mala byť daná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. - ako neprípustné, nakoľko dovolateľom nastolená právna otázka už bola vyriešená v jednom skoršom rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré dovolací súd v predmetnom uznesení o odmietnutí dovolania poukázal. Závery súdov nižšej inštancie boli pritom súladne s tými, ktoré vyslovil najvyšší súd v odkazovanom rozhodnutí. Išlo pritom o obdobnú situáciu, ako je tomu v rozhodovanom spore...

15. Keďže dovolanie žalobcu nie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné...»

25. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

26. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť.

27. V danej súvislosti ústavný súd dodáva, že podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018 publikovaného v zbierke 8/2018 pod č. 71 „*Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. 1. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali... Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 C. s. p. je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.*“. A teda najvyšší súd v tomto svojom v zbierke publikovanom rozhodnutí zrozumiteľne a veľmi jasne zafinoval, čo sa rozumie pod ustálenou rozhodovacou praxou, ktorá v sebe zahŕňa aj len jediné v zbierke nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu, pokiaľ neskôr najvyšším súdom vydané rozhodnutia názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali.

28. Podľa zistenia ústavného súdu označené rozhodnutia najvyššieho súdu v iných veciach, na ktoré sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje, boli vydané v sporoch zo zmieniek medzi tými istými sporovými stranami a na identickom skutkovom a právnom základe, v ktorých dovolateľka v dovolaní – mimoriadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiam odvolacieho súdu okrem iného namietala, že odvolací súd

nepostupoval v intenciách odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 19/2014 z 29. októbra 2015, t. j. od jeho záverov sa odklonil.

Podľa takmer úplne identického odôvodnenia označených rozhodnutí najvyššieho súdu v iných veciach vo vzťahu k tejto dovolacej námietke „... *pri záväznosti iných súdnych rozhodnutí je potrebné rozlišovať viazanosť súdu rozhodnutím nadriadeného súdu v rozhodovanej veci - tzv. kasačnú záväznosť a tzv. precedenčnú záväznosť s prihliadnutím na čl. 2 ods. 2 Základných zásad Civilného sporového poriadku a s poukazom na ustanovenie § 393 ods. 3 CSP. V posudzovanej veci sa nejedná o kasačnú záväznosť, nakoľko žalovaný sa v rozhodovanej veci domáha záväznosti odvolacieho súdu rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré bolo vydané v inej veci... Rovnako sa nejedná ani o precedenčnú záväznosť, pre ktorú je typické to, že pri nej existuje možnosť súdu nižšej inštancie nepodriaďiť sa právnomu názoru vyššej inštancie vtedy, keď - reflektujúc právne závery vyššieho súdu vyslovené v inej právnej veci - náležite v dobrej viere vysvetlí svoj právny odklon, predostrie svoje konkurujúce úvahy a začne s judikátom najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg, v rámci ktorého polemizuje s právnymi názormi vyššieho súdu a vysvetlí, prečo svoj právny názor považuje za lepšie zodpovedajúci podstate prejednávanej veci (viď uznesenie najvyššieho súdu z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/12/2016)... Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014 je zrejmé, že v rozhodovanej veci zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z procesných dôvodov, konkrétne pre nedostatok jeho odôvodnenia, v dôsledku čoho považoval rozsudok Krajského súdu ... za arbitrárny. Preto nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd v rozhodovanej veci postupoval v rozpore s názorom, ktorý vyslovil najvyšší súd v uznesení sp. zn. 2Obdo/19/2014. Tvrdenie žalovaného, že najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil právny záver týkajúci sa hmotného práva ohľadne charakteru zmienek indosovaných žalovaným, je nielen nesprávne, ale aj zavádzajúce. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd nad rámec dôvodov pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu... (nedostatok odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku) uviedol iba svoj názor, že sa mu z obsahu spisu javí, že môže ísť o spotrebiteľskú zmenku. Najvyšší súd v danom rozhodnutí však neuviedol právny záver, že sa jedná o spotrebiteľskú zmenku, z akých dôvodov dospel k záveru o spotrebiteľskej zmenke a aké to vyvoláva právne následky.“ Najvyšší súd teda v rámci odôvodnenia označených rozhodnutí v iných veciach podrobne uviedol,*

z akých dôvodov jediné v zbierke nepublikované uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 19/2014 z 29. októbra 2015 vo vzťahu k dovolaním – mimoriadnym opravným prostriedkom napadnutým rozhodnutiam odvolacieho súdu, resp. k tam riešeným právnym otázkam nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax.

29. Inými slovami, v sťažovateľkou označených rozhodnutiach najvyššieho súdu v iných veciach pre záver najvyššieho súdu o tom, že v zbierke nepublikované (zrušujúce) uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 19/2014 z 29. októbra 2015 nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, nebolo až tak podstatné, že ide len o jediné rozhodnutie najvyššieho súdu, hoci túto skutočnosť najvyšší súd tiež skonštatoval, ale to, že vo vzťahu k dovolaním napadnutým rozhodnutiam odvolacieho súdu neobsahuje riešenie žiadnych takých relevantných právnych otázok, od ktorých by rozhodnutia odvolacieho súdu záviseli, a z toho dôvodu sa tak odvolací súd vo svojich rozhodnutiach nemal podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP od čoho odkloniť. Podľa názoru ústavného súdu preto, keď najvyšší súd v preskúmvanej veci s poukazom na jediný v zbierke nepublikovaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 78/2008 z 24. februára 2010 v inej právnej veci vo vzťahu k právnej otázke spôsobu určenia „priemernej ceny akcií dosiahnutej na burze“ cenných papierov pri povinnej ponuke v zmysle § 118 ods. 3 zákona o cenných papieroch, t. j. z dôvodu, že táto právna otázka už bola v rozhodovacej praxi najvyššieho (dovolacieho) súdu vyriešená, dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok sťažovateľky uplatnený podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP proti rozsudku krajského súdu podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, v tomto právnom posúdení veci najvyšším súdom nemožno vidieť nejednotnosť rozhodovacej činnosti (oproti označeným uzneseniam najvyššieho súdu v iných veciach) vykazujúcu znaky svojvôle či arbitrárnosti.

30. V súvislosti s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 77/2018 z 30. mája 2019, v ktorom najvyšší súd dovolanie dovolateľov (spoločnosti [REDAKOVANÉ] a spol.) podané podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odmietol pre neprípustnosť tiež z dôvodu, že dovolateľmi vznesená právna otázka už bola vyriešená jediným skorším v zbierke nepublikovaným rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd uvádza, že, ako to bolo uvedené aj v ústavnej sťažnosti, toto rozhodnutie

najvyššieho súdu už bolo ústavnému prieskumu podrobené a keďže ústavný súd tam namietané porušenie základných a iných práv nezistil, ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť odmietol (pozri uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 418/2019 z 15. októbra 2019). Okolnosť, že v tejto veci (sp. zn. 3 Obdo 77/2018) bolo za ustálenú rozhodovaciu prax považované aj rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré nebolo rozhodnutím o dovolaní, ale iba rozhodnutím najvyššieho súdu (sp. zn. 5 Ndc 10/2016 z 9. novembra 2016) vo veci určenia miestnej príslušnosti, je v tu preskúmanej veci bez akejkolvek právnej relevancie. Ústavný súd nevidel žiadny dôvod, aby sa od tohto svojho rozhodnutia, resp. od tam vyslovených ústavnoprávnych záverov v preskúmanej veci akokoľvek odklonil.

31. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a pri porovnaní jeho záverov so závermi vyjadrenými v sťažovateľkou označených rozhodnutiach najvyššieho súdu v iných veciach, čo sa týka posúdenia založenia/nezaloženia ustálenej rozhodovacej praxe iba jedným v zbierke nepublikovaným rozhodnutím najvyššieho súdu (aj v kontexte argumentácie v 29. bode odôvodnenia tohto uznesenia, pozn.), sťažovateľkou namietanú interpretáciu § 421 ods. 1 CSP najvyšším súdom, podľa ktorej pri podaní dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j. na tom základe, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, za ustálenú rozhodovaciu prax sa považuje viacero rozhodnutí najvyššieho súdu, a pri podaní dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. na tom základe, že právna otázka v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, sa za ustálenú rozhodovaciu prax považuje aj iba jediné rozhodnutie najvyššieho súdu, nezistil.

32. Napokon pokiaľ sťažovateľka v ústavnej sťažnosti svoj názor o tom, že len jediné v zbierke nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu nemôže založiť ustálenú rozhodovaciu prax, podporila aj záverom vyjadreným v uznesení veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 1/2019 z 26. novembra 2019, podľa ktorého „...nemá žiadny zákonný podklad názor, podľa ktorého je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nielen vtedy, keď a) sa odvolací súd

odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ale tiež vtedy, b/ keď sa síce neodklonil, ale podľa názoru vec prejednávajúceho dovolacieho senátu sa odkloniť mal...“, ústavný súd uvádza, že právnym úvahám (polemikám) majúcim miestami akademický charakter a vôbec argumentácii sťažovateľky v ústavnej sťažnosti v záujme ďalšieho rozvoja judikatúry v danom kontexte síce rozumie, avšak táto jej argumentácia výrazne presahuje hranice ústavnoprávneho prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vymedzené jeho predmetom. Kým totiž predmetom riešenia v napadnutom uznesení najvyššieho súdu bolo, či sťažovateľkou nastolená právna otázka bola alebo nebola v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu už vyriešená, a v nadväznosti na to, či aj len jediné v zbierke nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, tak v uznesení veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 1/2019 z 26. novembra 2019 najvyšší súd riešil, či je dovolanie prípustné aj v prípade, keď sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí od ustálenej rozhodovacej praxe neodklonil, ale sa odkloniť mal.

33. Pokiaľ sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 447 písm. c) CSP nestotožňuje, ústavný súd dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd prieskumom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a porovnaním jeho záverov so závermi sťažovateľkou označených uznesení najvyššieho súdu v iných veciach nezistil takú nejednotnosť v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, čo sa týka posúdenia, či aj len jednotlivé v zbierke nepublikované rozhodnutie možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, ktorá by vyžadovala postúpenie (predloženie) veci na rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu podľa § 48 ods. 1 CSP na účely zjednotenia právnych názorov. Podľa názoru ústavného súdu tak nepostúpením veci na rozhodnutie veľkému senátu podľa § 48 ods. 1 CSP nemohlo dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty a požiadavky predvídateľnosti práva, a tým súčasne základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru.

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

35. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach dňa 9. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu